

„A tengerparti askenázik sokat szenvedtek – mondja Antoine-nak egy deauville-i törzsven-
dég. A parti sétányokon az az ember érzése, hogy
itt pihenik ki bajaikat.” Pedig – tesz hozzá a törzs-
vendégek, az askenázik: Deauville őslakossága.
Monra herceg nyomán érkeztek ide. Keressék őket
a bridge forgatagában, a golfpályán, a régi villák-
ban. De a parti sétányokon tunéziaiakba fognak
botlani. Ők annyira boldogok, hogy megnyilat-
kozhatnak, és annyira aggódnak, hogy meg is ért-
sék őket, hogy minden szót kétszer ismételnék el.
Az askenázik szórakozottak, a szefárdok pedig
olyanok, mint a visszhang.

Az ő zsidói félelemben vagy szégyenben nőttek
fel. Ő maga is szégyellte magát, amikor Léa
nagyanyja osztálytársai előtt kergette meg és csé-
pelte botjával, miközben félrecsúszott parókájában
ezt kiabálta: „Te kis bandita!” Akkoriban kétféle
ember volt Franciaországban, aki nem panaszkod-
t az állandóan: a zsidók és a homokosok. A váro-
sában a vagyonközösségi ömlengések a kovászta-
lan kenyér évenkénti kiosztására redukálódtak és
arra az ígéretre, hogy knedlechs-eket fognak előál-
lítani.

Azok a polákok, akiket Antoine ismert, szkepti-
kusok és szarkasztikusak voltak. Azok, akiket imá-
dott, bundisták, ateisták, a FTP-MOI marxistái
voltak: azok a mellényes kis zsidók, akikről nehe-
zen képzelne el az ember, hogy egy nap szétnyitják
keresztbe tett lábukat, és elindulnak, hogy golyók-
kal lyuggassanak szét egy Obersturmführert. De
a szefárd André nem ilyennek látja a yiddishlandet.
Szerinte „ők” valamennyien nagyságos úrnak kép-
zelik magukat. André szemében az askenázik gaz-
dagok, és nem látnak a gögtől. „Úgy viselkednek,
mint az angolok.”

Antoine füttyöl ezekre a megkülönböztetésekre.

Zsidók, nem zsidók, félzsidók, neki hajszaányira
egyformák, askenázik, szefárdok, askerádok vagy
szefanákok, mit bánja ő, már az is elég kemény
dolog, hogy az emberi fajhoz tartozunk. Antoine-t
csupán az érdekli, vannak-e még olyan udvarok,
ahol tavasszal felállítják a szűcsátrákat. De mivel
André piszkálta, megjegyezte neki, hogy az aske-
názik adták a világnak Karl és Groucho Marxot,
Freudot nemkülönben, míg a szefárdok főleg csak
fogorvosokat produkáltak. „Először is, én sztoma-
tológus vagyok – vágott vissza André –, másod-
szor pedig, ne feledkezz el Spinozáról!”

Le Nouvel Observateur 1989. febr. 9–15.

SZÓJEGYZÉK

Yiddishkeit: jiddis érzékenység (kultúra, vallás,
pszichológia...)

Jerusalem Gasse: a Buttes Chaumont park sétánya,
ahol a jiddisül beszélő öreg askenázik gyüle-
keznek

Creplechs: a ravioli egy fajtája

„Azoï Vie Gott in France”: boldog, mint Isten
Franciaországban (jiddis közmondás)

Schnorrer: koldus

Gehakte herring, gehakte leber: vagdalt hering,
vagdalt máj

Rivke Gasse: Rivoli utca

Shabestoupe: Sébastopol körút

Shmates: konfekció, textil mesterség

Loubavitch: vallásos fundamentalisták. A hasszi-
dizmus egyik változata

Knedlechs: kovásztalan kenyérlisztből készült
gombócok (matzeh-mehl), amelyeket a hús-
vétí húslevesbe tesznek.

BARABÁS KLÁRA FORDÍTÁSA

KÉT HÉBER METRUM

Jehuda Halevi

Éjjel, midőn eljött, kivillantá a lány
Szép arca napfényét a dús haj fátyolán:
Bronzból sodort szálak – rubinként fénylenek
Kristály halántékán, a nyak márványfalán.
Naphoz hasonlított, ha kél fel, s bíborát
Szétszórva hajnal fellegén felgyúl a láng.

Jehuda Halevi (1075 előtt–1141(?), spanyolországi héber költő)

Ezt a verset eredeti mértékében fordítottam:

-- | ◡--- | ◡--- | ◡--

Ismeretlen spanyolországi héber költő

METRIKUS VERS

(Héber eredeti)

(Magyar fordítás)

-- | ◡--- | ◡--- | --

-- | ◡--- | ◡--- | ◡--

Ismeretlen spanyolországi héber költő

*Ez a tréfa megtörtént esetre épül. Héber költészeti órán hallgatóim megdöb-
bent derűltségére jobbról balra írtam fel a táblára az angolul megmagyarázott
héber vers metrumát.*

HETZRON RÓBERT FORDÍTÁSA